

SKILDNING AV BIOSFÄRAMBASSADÖRERNAS LEADER- PROJEKT 2012-2013

-Utveckling av frivilligarbetet i Biosfärområdet

Rapport 2014:3

BIOSFÄROMRÅDE VÄNERSKÄRGÅRDEN MED KINNEKULLE
Johanna Olsson Biosfärkontoret 2014

Aktiviteten genomfördes i projekt Utveckling av frivilligarbetet i Biosfärområdet

Projektledare: Johanna Olsson, Fredrik Hedman samt Ola Göransson, Ambassadörer

Författare: Johanna Olsson, Biosfärkontoret

Layout: Johanna Olsson, Biosfärkontoret

Foto: Biosfärkontoret

INLEDNING

I biosfärområde Vänerskärsgården med Kinnekulle finns ett tjugotal Biosfärambassadörer. Detta är personer som på frivillig basis hjälper till att sprida kunskap om och delta i utvecklingsarbetet inom området. För att vidareutveckla denna roll har projektet gett utökade möjligheter till utbildning och nätverkande, både inom gruppen och i samarbete med aktörer i andra svenska biosfärområden.

Utbildningen och nätverkandet som projektet möjliggjort har varit ett viktigt steg i rätt riktning gruppen ska kunna nå ut bättre i sin ambassadörsroll. Projektet har också möjliggjort ett organiserat sätt att testa att nå ut till en yngre målgrupp, vilket är långsiktigt viktigt. Ett stärkt samarbete mellan biosfärområden och aktörerna i dem var en annan bärande tanke i projektet

OM PROJEKTET

Tre lokala nätverksträffar har anordnats och därtill tre studieresor till övriga svenska biosfärområden. Under dessa tillfällen har ambassadörerna dels lärt sig en hel del nytt om såväl det egna biosfärområdet som om andra områden, dels har nätverkandet gett möjlighet att stärka rollen som ambassadör och lära av varandra hur man kan arbeta och göra ännu mer nytta.

En särskild del i projektet har riktats till barn för att testa att arbeta mer med att engagera dem i utvecklingen i området. Exempelvis anordnades en mycket lyckad studiedag för barn i förskoleåldern i ett samarbete mellan ambassadörer och den ordinarie verksamheten.

Projektet får på det stora hela anses som lyckat. Ambassadörerna som deltagit uppger att man känner sig stärkt i rollen som ambassadör genom projektet vilket var ett huvudsyfte. Övriga aktörer som berörts, såsom funktionärer och frivilliga i övriga biosfärområden, förskolans personal och elever m.fl. har också uppgett att de fått nytta av projektet. Den externa uppmärksamhet som riktats mot projektet har hjälpt till att fortsätta sprida information om vad biosfärområden är och vad som pågår där.

UTBILDNING AV MINIAMBASSADÖRER

DEN 30 MAJ 2012, RÅBÄCKS MEKANISKA STENHUGGERI

Den 30 maj anordnade biosfärambassadörer samt biosfärkontoret en aktivitetsdag för 5-åringarna i Vinninga-Filsbäcksenheten samt Kullebarns förskolor. Totalt var det 42 barn som deltog tillsammans med 7 pedagoger.

Syftet med dagen var att tidigt hos barnen skapa ett engagemang för naturen och för att prata om biosfärområdet och berätta hur man tidigare arbetade i stenhuggeriet. Det var 5 ambassadörer som deltog i planering och under dagen samt två personer från Biosfärkontoret.

Vi hade förberett sju stationer med olika teman där barnen skulle uppleva eller lära sig olika saker. Stationerna hade följande teman: Geologi i Kinnekulle och visning av stenhuggeriet, biosfären, luft och vatten, träd och blommor, småkryp, fåglar och fiskar.

Fixande inför barnens ankomst.

Alla barnen kommer till Råbäcks mekaniska stenhuggeri.

Lunchpaus med grillad korv.

Vid en station målade barnen av löv. Här en teckning av David.

När barnen ätit lunch och genomfört alla aktiviteter samlades de och utnämndes till Miniambassadörer. De fick var sitt diplom och en pin med Biosfärloggan på. Detta visade sig vara mycket uppskattat.

RESEBESKRIVNING FRÅN BIOSFÄROMRÅDENA KRISTIANSTAD VATTENRIKE SAMT BLEKINGE ARKIPELAG

DEN 4-6 OKTOBER 2012

Resan gick med minibuss och bil från Lidköping och Mariestad med totalt 12 ambassadörer från vårt område till Kristianstad Vattenrike och deras Naturum där vi inledde med lunch. Därefter tog Biosfärområdets medarbetare emot oss samt två representanter från stödföreningen Vattenrikets Vänner och föreståndaren för Naturum.

Sven-Erik samt Åsa (t.v.) från biosfärområdet Kristianstad vattenrike berättar om bildandet av biosfärområdet samt vägen fram till byggandet av Naturum.

Ordföranden från Vattenrikets vänner berättar om deras funktion samt planer på att deras medlemmar ska bli deras biosfärområdes ambassadörer.

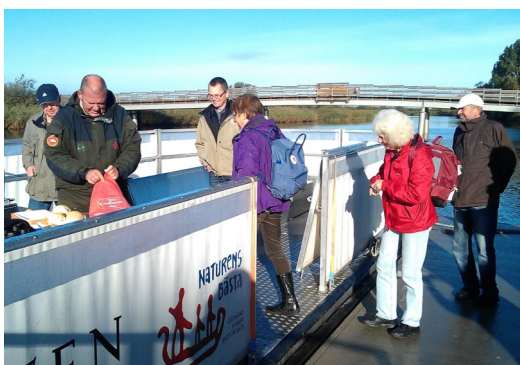

Dagen avslutades på Kastanjelunds värdshus vars verksamhet genomsyras av hållbarhetstanken. Vi avslutade med middag bestående av lokala råvaror.

Boendet Kastanjelund där vi sov över natt samt åt middag på kvällen.

Nästa dag åkte vi en rundtur i Vattenriket på Helge Å. Vattnet och dess betydelse är det som ligger till grund för Biosfärområdets bildande. En entreprenör certifierad av Naturens bästa guidade oss i området och berättade om vattnets betydelse för området.

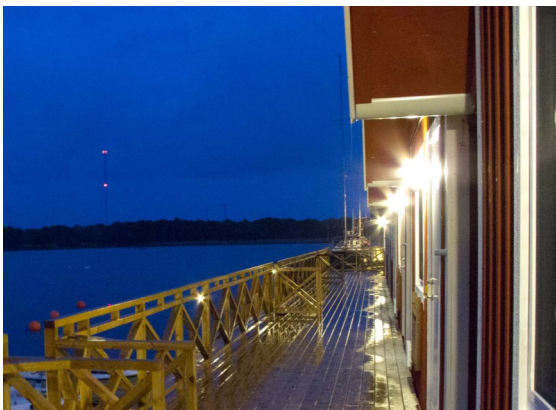
Guidad tur på Helge å.

Efter lunch åkte vi vidare mot Biosfärområde Blekinge arkipelag. Vi stannade till i Ronneby där Biosfärkontoret finns samt fick berättat för oss om deras verksamhet. Sedan fortsatte vi mot vårt boende i Sandhamn. Vi stannade till i Karlskrona och trotsade regnet för att ta en titt på Rosenbom.

Fika i Ronneby och regnig promenad i Karlskrona.

Boendet var nybyggt och finansierat genom ett Leaderprojekt. Det hade anknnytning till den sportfiskeverksamhet som fanns där med butik och restaurang. Dag tre åkte vi mot Göholms Gods på Göhalvön där vi fick höra historien om godset samt dess natur och kulturhistoria runt omkring. Nystartade entreprenörer hade i anslutning till herrgården startat ett vandrarhem som berättade om sin verksamhet.

Nybyggt boende i Sandhamn där vi övernattade i sjöbodarna samt besök på Göholms Gods.

Samtliga deltagare från första studieresan till Kristianstad Vattenrike samt Blekinge arkipelag.

RESEBERÄTTELSE FRÅN BIOSFÄROMRÅDE ÄLVLANDSKAPET NEDRE DALÄLVEN

DEN 22-23 MAJ 2013

Resan avgick med bil samt minibuss från Lidköping och Götene. Det var totalt 10 personer som deltog på resan. Vi anlände vid lunchtid till Gysinge Bruk där Biosfärområdets koordinator Christina Ericsson Turstam mötte upp oss och tog med oss på lunch. Därefter blev det rundvandring i bruket samt besök på Naturum. Därefter berättade Christina om Biosfärområdets verksamhet och organisation samt om deras ambassadörer och deras sätt att arbeta med dem.

Christina guidade oss i Gysinge bruk samt berättade om Biosfärområdets verksamhet och organisation och berättade om deras ambassadörsprogram.

Efter stoppet i Gysinge skulle vi vidare till Biosfärum, Gröna kunskapshuset. På vägen stannade vi i Färnebofjärdens nationalpark och fikade.

Fika i Färnebofjärdens nationalpark.

Biosfärums Gröna Kunskapshuset är en verksamhet som byggts upp bland annat genom ett Leaderprojekt. Det är ett informationscenter som ideella krafter byggt upp som informerar om landskapet i biosfärområdet och hur det påverkas av människan på olika sätt. Verksamheten riktar sig framförallt mot skolor och barn.

På Biosfärums slöt flera av deras ambassadörer upp. Vi presenterade oss och vårt koncept för våra ambassadörer och hur vi nu arbetar med utveckling av ambassadörsskapet. Vi diskuterade med varandra hur våra olika roller fungerade men i det stora hela har båda grupperna samma syfte att informera och sprida kunskap om Biosfärområdet.

Biosfärums, Gröna kunskapshuset.

Färden fortsatte mot Östa Camping där vi åt middag tillsammans med ambassadörerna från Nedre Dalälven och fortsatte våra diskussioner om hur vi kan samarbeta i framtiden. Vi fortsatte sedan till vårt vandrarhem där vi skulle bo över natten.

Dag två fortsatte vi västerut via färja över Dalälven till Bengtsgård som en av ambassadörerna drev. De berättade om sin verksamhet om att hyra ut boende och båt till sportfiskare från Polen.

Färja över Nedre Dalälven.

Besök på Bengtsgården där de bedriver sportfiskeverksamhet

Vi fortsatte mot Humlebackens kulturhus där vi fick fika och lyssna på "kulning". Kulturhuset driv av ideella krafter och arrangerar kulturarrangemang i bygden. Därefter besökte vi Karlfeldtsgården i Karlbo där vi åt Lunch och fick en guidad tur.

Karlfeldtsgården

Vår resa i Nedre Dalälven avslutades vid Döda fallen i Avesta kommun med guidning om det historiska fenomen som ägde rum här.

Avsked och utdelning av gåvor tillverkade av Lars Jonegård (ambassadör)

RESEBERÄTTELSE FRÅN RESAN TILL BIOSFÄROMRÅDE ÖSTRA VÄTTERBRANTERNA DEN 30 AUGUSTI 2013

Den sista resan gick till Biosfärområde Östra Vätterbranterna. Vi var 11 personer som åkte i Minibuss samt bil från Mariestad och Lidköping. Vi mötte upp Biosfärområdets koordinator Simon Jonegård samt två av deras medlemmar som följde oss runt under dagens besök. Först stoppet gjorde vi på Rudenstams frukt och bär. Där berättade Simon om Biosfärområdets verksamhet och hur arbetet mot ett biosfärområde startade hos dem. Där slöt även fler av deras medlemmar upp för att delta under dagen och diskutera deras roll. Därefter fick vi information om Rudenstams verksamhet och fick åka på äpplesafari mellan äppleträden.

Utsikt över äppleodlingarna och Vättern

Äpplesafari mellan äppleträden

Vi fortsatte längs småvägar i Vätterlandskapet och stannade till hos en turismentreprenör som berättade om sin verksamhet men framförallt om de hamlingar de genomför på de gamla tidigare hamlade träden i området.

Lunch åt vi på Gyllene Uttern och där slöt medlemmar från styrelsen upp och blev hälsade välkomna av deras ordförande.

Efter lunchen åkte vi till Röttle by där vi besökte Kvarnen som fortfarande malde mjöl om än i begränsad skala. Vi fick mer information om Östra Vätterbranterna och deras aktiviteter.

Röttle by vid kvarnen och slutdiskussion.

SLUTSEMINARIUM PÅ NATURUM VÄNERSKÄRGÅRDEN-VICTORIAHUSET DEN 17 SEPTEMBER 2013

Projektet avslutades med ett slutseminarium. Till seminariet bjöds olika aktörer i området för att lyssna på erfarenheter från projektet. Vi bjöd även in övriga svenska Biosfärområden och två av dem hade representanter med som kunde närvara och presentera sina områden och hur de arbetade med frivilligarbetare.

Under seminariet presenterades de olika delaktiviteter och kort om varje svenskt biosfärområde som inte var representerat.

Vi hade en avslutande punkt om hur ambassadörsskapet kan utvecklas och där framkom tydligt önskemål om att utbilda fler ambassadörer.

BIOSFÄRAMBASSADÖRER – EN RESURS FÖR BIOSFÄROMRÅDEN

Våra Biosfärambassadörer har på eget initiativ vidareutbildat sig och arbetat för att skapa nya nätverk mellan Sveriges Biosfärområden. På detta seminarium berättar ambassadörerna och andra som varit engagerade om sina erfarenheter. Ni får även höra hur Sveriges övriga biosfärområden arbetar för att engagera människor med olika bakgrund i biosfärbetet. Seminariet är kostnadsfritt och inleds med lunch. Seminariet riktar sig till dig som är intresserad av ambassadörernas roll!

Plats: Naturum Vänernskärgården-Victoriahuset, Läckö   **Tid:** 12:00 - 16:30

VÄLKOMMEN!

Prel. Program

- 12:00 Lunch på restaurang Vita Hjärten på Naturum
- 13:00 Inledning – projektets bakgrund, genomförande och resultat hittills
Fredrik Hedman, Ola Göransson, Johanna Olsson – projektsamordnarna
- 13:30 Småambassadörer – ett spännande delprojekt
Malin Hernberg – forskolechef Vinninga/Flisbäck
- 13:45 Perspektiv på frivilligarbete från övriga svenska biosfärområden
Åsa Pearce - Informationsansvarig Kristianstads Vattenrike
Cristina Ericson – Koordinator för biosfärområdet Nedre Dalälven
Blekinge Arkipelag samt Östra Vätterbranterna redogör för av projektsamordnarna
- 14:30 Kort rundtur i naturum samt fika
- 15:15 Biosfärambassadörer/frivilligarbetare i ett samlat nationellt perspektiv
Johanna MacTaggart – Nationell koordinator för biosfärområden
- 15:30 Diskussion. Hur kan ambassadörsskapet utvecklas vidare? Konkreta idéer att arbeta vidare med?
Moderator Lennart Bergqvist – Styrelseordförande för föreningen Vänernskärgården med Kinnekulle
- 16:30 Avslutning

Anmälan görs till johanna.olsson@vanerkulle.se
0501-39 31 95 senast den 11 september

- BIOSFÄROMRÅDE VÄNERSKÄRGÅRDEN MED KINNEKULLE
- Biosfärkontoret, Box 77, 542 21 Mariestad
- info@vanerkulle.se, www.vanerkulle.se

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

- BIOSFÄROMRÅDE VÄNERSKÄRGÅRDEN MED KINNEKULLE
- Biosfärkontoret, Box 77, 542 21 Mariestad
- info@vanerkulle.se, www.vanerkulle.se

